

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Братюк В.П., к.е.н., доцент,

Біла М.М.

Мукачівський державний університет

Однією з умов успішної розбудови соціальної держави в Україні є гідний рівень життя усіх громадян, особливо соціально вразливих верств населення.

Соціальне страхування є важливою складовою частиною соціального захисту населення та ключовим компонентом соціальної політики України. Воно створює умови для відтворення робочої сили та захисту громадян у разі настання страхових випадків: втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, нещасного випадку на виробництві, догляду за дитиною, вагітності та пологів тощо [6, с. 15].

Організаційно-адміністративне функціонування соціального страхування забезпечується на підставі профільних законів відповідними фондами. Цільові державні страхові фонди є некомерційними самоврядними організаціями. Їх кошти не включаються до складу Державного бюджету України.

Наразі з метою забезпечення загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні створено три цільові державні фонди: Фонд соціального страхування України, Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування України на випадок безробіття.

Дослідженням теорії та практики соціального страхування як елемента державної соціальної політики займалися такі науковці: С. Березіна, А. Дутчак, Г. Козоріз, А. Колосок, І. Серватинська, С. Юрій тощо.

А. Колосок наголошує, що результативність у галузі соціального страхування країни є показовим критерієм, за яким можна судити про рівень розвитку громадянського суспільства [4, с. 131].

Система соціального страхування у своєму функціонуванні містить ряд проблем. Більшість науковців звертають увагу на те, що на функціонування української системи соціального страхування найбільше впливають проблеми макроекономічного характеру, зокрема: низький рівень оплати праці в країні, що зумовлює високий рівень міграції населення за межі держави; відсутність договірних механізмів обліку доходів емігрантів; незначна обізнаність громадян з результатами розподілу та перерозподілу ресурсів держави на формування фондів соціального страхування; дефіцит державного бюджету; недосконалість нормативно-правових актів.

І. Серватинська виокремила основні недоліки функціонування національної соціальної політики: «дефіцит державного бюджету, велика кількість соціальних трансфертів, відсутність діалогу між державою та громадськими організаціями, недосконалість нормативно-правових актів» [5, с. 168].

А. Дутчак звертає увагу на те, що «на сьогоднішній час найсуттєвішими труднощами у сфері соціального страхування є низький рівень соціальної підтримки бідного населення і низька адресність при її наданні» [2, с. 569].

Г. Козоріз зауважує: «актуальною є потреба пошуку компромісу між значним дефіцитом грошових коштів у фондах соціально страхування та необхідністю забезпечувати достатній рівень і якість життя громадян України» [3, с. 70].

С. Березіна зазначає, що «нова модель соціального страхування має бути побудована на принципах суспільної солідарності, соціальної справедливості при забезпеченні послідовності в реалізації соціальної політики» [1, с. 25].

В умовах нових світових реалій, спираючись на досвід розвинених зарубіжних країн, можемо виділити напрями розвитку національної системи соціально страхування.

1. Введення накопичувальної системи соціального страхування. Це дозволить, по-перше, мотивувати застрахованих вносити страхові внески та знизити можливість ухилення від їх сплати, по-друге, забезпечить більш тісний зв'язок між розміром внесених страхових внесків та страхових виплат.

2. Забезпечення інформаційної відкритості та прозорості діяльності фондів соціального страхування, а також інформування населення стосовно видів соціальних послуг, рівня виплат, розміру пенсій тощо.

3. Вдосконалення нормативно-правових актів у сфері соціального страхування.

4. Встановлення оптимального рівня оплати праці в країні, яка б дозволила громадянам країни бути успішними та задовольнити основні їх потреби. Разом з тим, мотивувати українців працювати в своїй країні, забезпечити можливість їх професійної реалізації з метою зменшення трудової населення та «відпливу кадрів» за межі держави в пошуках вищого заробітку.

5. Підвищення рівня соціальної підтримки бідних верств населення, пенсіонерів.

6. Скорочення кількості фондів соціального страхування та концентрація в них управління видами страхування. Таким чином, можна зменшити витрати на утримання соціальної системи.

7. Посилення функції державного нагляду за діяльністю соціальних страхових фондів. Разом з тим, зберегти статус соціальних страхових фондів як самоврядних позабюджетних організацій.

8. Для гарантій стабільності роботи фондів і збереження коштів обслуговування фондів страхування варто здійснювати в банківській системі, зокрема, в державних банках.

9. Зменшення ставки єдиного соціального внеску з метою легалізації трудових відносин за умови збереження гарантій із страхових виплат та соціальних послуг застрахованим особам.

10. Підготовка нормативно-правової, інституційної бази для запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

Таким чином, державна соціальна політика покликана запровадити ефективні механізми підвищення рівня соціального захисту населення задля соціальної справедливості та задоволення соціальних потреб людей, збільшення людського потенціалу з метою підвищення конкурентоздатності країни.

Література:

1. Березіна С. Сучасні тенденції в реформуванні системи соціального страхування України / С. Березіна // Економіка. – 2015. – № 3. – С. 25-31.

2. Дутчак А.В. Соціальне забезпечення громадян: сучасний стан та перспективи розвитку / А.В. Дутчак // Молодий вчений. – 2017. – № 5. – С. 568-571.

3. Козоріз Г.Г. Соціальне страхування як елемент державної соціальної політики / Г.Г. Козоріз // Регіональна економіка. – 2016. – № 1. – С. 70-76.

4. Колосок А.М. Соціальне страхування в контексті становлення соціального діалогу / А.М. Колосок // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 3. – С. 129-135.

5. Серватинська І. Моделі соціальної політики та соціального страхування: світовий і вітчизняний досвід / І. Серватинська // Світ фінансів. – 2014. – № 3. – С. 163-172.

6. Юрій С.І. Соціальне страхування: підручник / С.І. Юрій, М.П. Шаварина, Н.В. Шаманська – К.: Кондор, 2004. – 464 с.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО АВТОБУСОБУДУВАННЯ

*Войтків С.В., к.т.н., генеральний конструктор
ТОВ «Науково-технічний центр «Автополіпром»»*

Сфера автобусобудування являється одною із основних у галузі автомобілебудування. Адже автобусний і тролейбусний пасажирський транспорт займає провідне місце у системі міських пасажирських перевезень пасажирів. На даний час практично у кожному місті країни особливої актуальності набуває проблема вкрай низького рівня якості транспортного обслуговування населення, що виявляється у зростанні витрат часу на переміщення, недотриманні розкладу та інтервалу руху на маршрутах, зниженні рівня культури водіння та обслуговування пасажирів, безпеки та комфортності перевезень, екологічності послуг, неповному облаштуванні зупинок транспорту тощо. Особливо вражає застосування для перевезень пасажирів, термін експлуатації яких складає понад 15 років. Тому, одним із найактуальніших комплексних завдань вітчизняного автобусобудування являється створення перспективних конкурентоспроможних і економічніших у виробництві та в експлуатації міських автобусів, тролейбусів та електробусів і організація їх дрібносерійного виробництва, сервісного обслуговування та подальшого утилізування.